

2014-09-11

(Dnr SU FV-1.1.3-1952-14)

Regeringskansliet
(Finansdepartementet)
103 33 Stockholm

Remiss: Stärkt konsumentskydd vid försäkringsförmedling (Ds 2014:22)

I en mycket kortfattad promemoria från Finansdepartementet föreslås ändringar i lagen (2005:405) om försäkringsförmedling där vissa av förslagen genomför de ändringar i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/92EG om försäkringsförmedling, så vitt gäller försäkringsförmedlare.

Juridiska fakultetsnämnden tillstyrker förslagen i promemorian.

Regeringens förslag till vissa skärpningar ligger helt i linje med och till betydande delar föregriper ett kommande EU-direktiv. Det innebär vissa ändringar som stärker konsumenternas skydd på försäkringsförmedlingsområdet särskilt vid rådgivningsverksamhet. De allra flesta förslagen framstår närmast som helt okontroversiella och den begränsning i försäkringsförmedlarnas rörelsefrihet som härigenom följer bör inte vara svår att acceptera ens för näringens egna företrädare. Några mer betydande negativa effekter för marknadens effektivitet går inte heller att spåra.

Den enda kontroversiella frågan synes vara hur långt lämplighetsprövningen avseende rätten att tillhöra ledningen i ett fondföretag skall sträcka sig, t.ex. vad avser ledningen av annat fondföretag än det som direkt berörs av ett visst tillsynsärende (här har ibland talats om ett slags medelbara yrkesförbud). Det framstår enligt Juridiska fakultetsnämnden som acceptabelt att den som driver verksamhet under tillsyn och/eller fordrar tillstånd av t.ex. Finansinspektionen inte kan se valet av ledningspersonal som en rättighet som inte skulle kunna ifrågasättas av tillsynsmyndigheten. Eftersom rätten att bedriva verksamheten som sådan inte tillkommer envar, kan inte heller tillsynsmyndighetens rättsliga kompetens att göra lämplighetsbedömningar som sträcker sig bortom den allmänna näringsfriheten ifrågasättas. Att konsumenterna har ett berättigat intresse av att ledningen för de fondföretag som förvaltar deras tillgångar och därmed utsätter deras besparingar för risker granskas ur ett lämplighetsperspektiv av det allmänna, innebär inte en betydande inskränkning av dessa personers näringsfrihet. Enligt fakultetsnämnden framstår den föreslagna regleringen som lämplig.

Juridiska fakultetsnämnden

Vissa andra frågor, t.ex. behovet av att motverka s.k. kick-backs mellan fondföretag och förmedlare s.a.s. bakom ryggen på kunden, behandlas också. Det är naturligtvis mycket angeläget att nu explicit förhindra. Intressekonflikter på den finansiella marknaden är ett betydande problem och då särskilt på små marknader som den svenska. Inte heller här framstår förslagen som kontroversiella eller tveksamma ur rättsteknisk synvinkel eller ur ett rättssäkerhetsperspektiv.

Sammantaget framstår promemorians förslag som väl motiverade för att möta en marknad där de finansiella aktörerna under de senaste åren mött kritik och där förmågan till själv-sanering visat sig vara otillräcklig. Att de måhända föregriper ett EU-direktiv och att lagstiftningen kan komma att justeras när detta träder i kraft utgör inte tillräckliga skäl att ytterligare fördröja en reglering som skyddar konsumenter på ett område som berör stora tillgångar och många medborgares ekonomiska betingelser särskilt efter pensionering. Det empiriska underlag som redovisas i promemorian genom finansinspektionens iakttagelser utgör i förening med det befintliga EU-direktivet tillräckligt underlag att redan nu i lagstiftningen genomföra de framlagda förslagen.